

18 Ιανουαρίου 2023

Άγιος Αθανάσιος ο Μέγας: Γι' αυτό ο Λόγος του Θεού ενανθρώπησε, για να ξαναδημιουργήσει τον κατ' εικόνα Θεού άνθρωπο!

/ [Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα](#)

*Άγιος Αθανάσιος ο Μέγας Πατριάρχης
Αλεξανδρείας (λεπτομέρεια). 14ος αι.
Μουσείο Ερμιτάζ.*

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Αγίου Αθανασίου Αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας

Λόγος περί της ενανθρωπήσεως του Λόγου και της διά σώματος προς ημάς επιφανείας αυτού

Απόδοση εις την νέα ελληνική

Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Πάπαρης (νυν Μητροπολίτης Δράμας)

Συνέχεια από εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=361749>

Έτσι, λοιπόν, οι άνθρωποι έχασαν το λογικό τους· η πλάνη των δαιμόνων επισκίαζε τα πάντα και έκρυβε τη γνώση του αληθινού Θεού.

Τι έπρεπε ο Θεός να κάνει; Να σιωπά για μια τόσο μεγάλη πλάνη, ν' αφήνει τους ανθρώπους να πλανώνται από τους δαίμονες και ν' αγνοούν τον αληθινό Θεό; Και τότε ποιος ήταν ο λόγος εξαρχής να δημιουργηθεί ο άνθρωπος κατ' εικόνα του Θεού; Έπρεπε αυτός ή να δημιουργηθεί χωρίς λογική ή, αν πλαστεί λογικός, να μη ζει τη ζωή των αλόγων ζώων. Ποια ανάγκη υπήρχε αυτός εξαρχής να προικιστεί με την έννοια του Θεού; Εφόσον ούτε τώρα αξίζει να την έχει, δεν έπρεπε να του είχε δοθεί από την αρχή.

Ποιο πάλι θα ήταν το όφελος του δημιουργού Θεού ή ποια δόξα θα είχε, αν δεν τον προσκυνούσαν οι άνθρωποι ως δικά του δημιουργήματα; Αν πιστεύουν ότι άλλοι είναι οι δημιουργοί τους; Διότι, φαίνεται ότι τους δημιούργησε ο Θεός για άλλους και όχι για τον εαυτό του.

Εξάλλου, όταν ένας άνθρωπος είναι βασιλιάς, δεν επιτρέπει σε δικές του χώρες να δουλεύουν για λογαριασμό άλλων ούτε να βρίσκουν προστασία σε άλλους. Τους υπενθυμίζει τις υποχρεώσεις τους με έγγραφα και πολλές φορές με επιστολές μέσω φίλων· αν μάλιστα παραστεί ανάγκη, ο ίδιος τους επισκέπτεται, για να τους φοβήσει με την παρουσία του. Όλα τα κάνει, αρκεί να μην υπηρετούν άλλους και μένει ανεκτέλεστο το δικό του έργο.

Δεν θα λυπηθεί πολύ περισσότερο ο Θεός τα πλάσματά του, για να μην πλανηθούν και προσκολληθούν στα ανύπαρκτα; Καθώς μάλιστα αυτή η πλάνη γίνεται αιτία απώλειας και καταστροφής τους; Δεν πρέπει, λοιπόν, να χαθούν τα πλάσματα εκείνα που έστω μια φορά έγιναν μέτοχα στην εικόνα του Θεού.

Τι έπρεπε λοιπόν να κάνει ο Θεός; Τι άλλο παρά ν' ανανεώσει το κατ' εικόνα, ώστε μέσω αυτού να μπορέσουν να τον γνωρίσουν και πάλι οι άνθρωποι; Και πώς θα γινόταν αυτό, εκτός αν ερχόταν σε μας η εικόνα του Θεού, δηλαδή ο Σωτήρας μας

Ιησούς Χριστός; (Να γίνει αυτό) με ανθρώπους δεν ήταν δυνατό, επειδή και οι ίδιοι οι άνθρωποι πλάστηκαν κατ' εικόνα· ούτε με αγγέλους, διότι αυτοί δεν είναι εικόνες.

Γι' αυτό ο Λόγος του Θεού ενανθρώπησε, για να ξαναδημιουργήσει τον κατ' εικόνα Θεού άνθρωπο, επειδή μόνον ο Λόγος αποτελεί εικόνα του Πατέρα. Και δεν θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά, αν δεν εξαφανιζόταν ο θάνατος και η φθορά. Γι' αυτό εύλογα προσέλαβε θνητό σώμα, ώστε στο πρόσωπό του να εξαφανιστεί στο εξής ο θάνατος και ν' ανακαινιστούν οι κατ' εικόνα Θεού πλασμένοι άνθρωποι. Γι' αυτήν την ανάγκη, λοιπόν, κανείς άλλος δεν ήταν ικανός, παρά μόνον η Εικόνα του Πατέρα.

Συμβαίνει όπως με τη ζωγραφιά σ' ένα ξύλο: όταν χαθεί από τις εξωτερικές βρωμιές, είναι ανάγκη να ζωγραφιστεί πάλι εκείνος του οποίου τη μορφή απεικόνιζε· έτσι θα ξαναγίνει η εικόνα στο ίδιο υλικό. Διότι, εξαιτίας της μορφής που ήταν ζωγραφισμένη, ακόμη και το υλικό πάνω στο οποίο ζωγραφίστηκε δεν πετιέται, αλλά ξαναζωγραφίζεται.

Για τον ίδιο λόγο και ο πανάγιος Υιός του Πατέρα, όντας εικόνα του Πατέρα, ήλθε στη γη μας, για να ανακαινίσει τον άνθρωπο που πλάστηκε κατ' εικόνα δική Του· ήλθε να βρει με την άφεση των αμαρτιών το χαμένο άνθρωπο, πως ο Ίδιος το λέει στο ιερό Ευαγγέλιο:

«Ήλθα να βρω και να σώσω το απολωλός».

Το ίδιο έλεγε και στους Ιουδαίους: «Εάν κάποιος δεν γεννηθεί ξανά...»: δεν εννοούσε τη γέννηση από μητέρα, όπως νόμιζαν εκείνοι· εννοούσε την αναγεννημένη και ανακαινισμένη ψυχή, με την έννοια του κατ' εικόνα.

Επειδή κυριαρχούσε στην οικουμένη η ειδωλολατρία και η αθεΐα και είχε ξεχαστεί η γνώση του Θεού, ποιος ήταν ικανός να διδάξει στον κόσμο για τον Πατέρα; Μήπως, θάλεγε κανείς, ο άνθρωπος; Αλλά ήταν αδύνατο για τους ανθρώπους να διασχίσουν όλη την οικουμένη ούτε είχαν τόση φυσική αντοχή να τρέξουν και ούτε τους πίστευαν ότι είχαν δυνάμεις για κάτι τέτοιο· δεν μπορούσαν ακόμη μόνοι τους ν' αντισταθούν στην απάτη και πλεκτάνη των δαιμόνων.

Διότι όλοι οι άνθρωποι είχαν πληγωθεί και αναστατωθεί ψυχικά από τις δαιμονικές απάτες και τη ματαιότητα των ειδώλων. Πώς λοιπόν θα έπειθαν την ψυχή και το νου των συνανθρώπων τους για θέματα που ούτε οι ίδιοι μπορούν να δουν; Αυτό που δεν βλέπει κανείς, πώς θα το διδάξει και σ' άλλους;

Ίσως, θάλεγε κανείς, ότι αρκεί η (θέα της) κτίσεως (για θεογνωσία)· αν όμως ήταν αρκετή η κτίση, δεν θα είχαν συμβεί τόσο μεγάλα κακά. Διότι, ενώ υπήρχε η κτίση,

οι άνθρωποι έπεφταν εξίσου στην ίδια πλάνη για την έννοια του Θεού.

Ποιόν χρειαζόμασταν, λοιπόν, παρά το Λόγο του Θεού που βλέπει τη ψυχή και το νου μας, που κινεί όλη την κτίση και μέσω αυτών μας καθιστά γνωστό τον Πατέρα; Διότι, Αυτός που με τη δική του πρόνοια και φροντίδα για τα πάντα μας διδάσκει για τον Πατέρα, Αυτός μόνο μπορούσε να ανανεώσει και την ίδια τη διδασκαλία.

Και πώς θα γινόταν αυτό; Ίσως, θάλεγε κάποιος, ότι μπορούσε να γίνει με τον ίδιο τρόπο· να φανερώσει πάλι τον εαυτό του με τα δημιουργήματα του κόσμου. Δεν θα ήταν όμως σίγουρο κάτι τέτοιο· οπωσδήποτε όχι. Διότι προηγουμένως το περιφρόνησαν οι άνθρωποι και έστρεψαν πλέον τα μάτια τους όχι προς τα πάνω αλλά προς τα κάτω.

Για το λόγο αυτό εύλογα θέλοντας να ωφελήσει τους ανθρώπους, ήλθε σαν άνθρωπος και παίρνει σώμα για τον εαυτό του όμοιο με το σώμα εκείνων. Εννοώ σώμα ανθρώπινο, ώστε αυτοί που δεν θέλησαν να τον γνωρίσουν από την πρόνοια και φροντίδα του για όλα, να μπορέσουν να γνωρίσουν από τις πράξεις του σώματος αυτόν τον σαρκωθέντα σε ανθρώπινο σώμα Λόγο του Θεού· και μέσω αυτού να γνωρίσουν τον Πατέρα.

Όπως λοιπόν ο καλός δάσκαλος που φροντίζει για εκείνους τους μαθητές του που δεν μπορούν να καταλάβουν τα πολύ δύσκολα, τους εκπαιδεύει με συγκατάβαση στα πιο εύκολα· έτσι έκανε και ο Λόγος του Θεού, όπως το λέει ο απόστολος Παύλος: «Επειδή ο κόσμος δεν μπόρεσε με τη σοφία του να εννοήσει τη σοφία του Θεού, θέλησε ο πανάγαθος Θεός με το απλούστερο κήρυγμα να σώσει αυτούς που πιστεύουν σ' αυτόν».

Διότι, αφού οι άνθρωποι απομακρύνθηκαν από τη θεωρία του Θεού και, σαν να πάτωσαν στο βυθό, είχαν στραφεί στα επίγεια, αναζητούσαν το Θεό στην κτίση και τα υλικά· έπλασαν για θεούς θνητούς ανθρώπους και δαίμονες. Εξαιτίας όλων αυτών, ο φιλόανθρωπος Σωτήρας όλων των ανθρώπων, ο Λόγος του Θεού, παίρνει για τον εαυτό του ανθρώπινο σώμα και συναναστρέφεται ως άνθρωπος με τους συνανθρώπους του.

Προσλαμβάνει τις αισθήσεις όλων των ανθρώπων, ώστε εκείνοι που εννοούν σωματικά το

Θεό, να μπορούν με τα σωματικά έργα που επιτελεί ο Κύριος, μ' αυτά να εννοήσουν την αλήθεια· και απ' Αυτόν να οδηγηθούν στην έννοια του Πατέρα. Όντας άνθρωποι και επειδή τα έβλεπαν όλα ανθρώπινα, ό,τι έπεφτε στις αισθήσεις τους, σ' αυτό έβλεπαν να προσαρμόζεται ο εαυτός τους· έτσι, από παντού διδάσκονταν

την αλήθεια.

Είτε λάτρευαν την κτίση με φόβο, την έβλεπαν όμως να ομολογεί τον Ιησού Χριστό· είτε ο νους τους ήταν προσκολλημένος σε ανθρώπους ώστε να τους θεωρεί ως θεούς, παρ' όλ' αυτά, συγκρίνοντας τα έργα του Σωτήρα με τα έργα εκείνων (των ανθρώπων), αποδείχονταν Υιός του Θεού από τους ανθρώπους μόνον ο Σωτήρας· διότι οι άνθρωποι δεν έκαναν τόσο σπουδαία έργα όσα ο Λόγος του Θεού.

Αν πάλι ήταν προσκολλημένοι στους δαίμονες, βλέποντας να τους διώχνει ο Κύριος, εννοούσαν ότι μόνον Αυτός είναι ο Λόγος του Θεού και ότι οι δαίμονες δεν είναι θεοί. Αν ακόμη ο νους τους ήταν δοσμένος στη λατρεία των νεκρών, ώστε να τιμούν τους ήρωες και τους θεούς που αναφέρουν οι ποιητές· παρ' όλ' αυτά, βλέποντας την ανάσταση του Σωτήρα, παραδέχονταν ότι εκείνοι ήταν ψεύτικοι θεοί· μόνον ο Κύριος, ο Λόγος του Πατέρα, είναι αληθινός Θεός και εξουσιάζει το θάνατο.

Για το λόγο αυτό γεννήθηκε, έζησε ως άνθρωπος, πέθανε και αναστήθηκε. Με τα δικά του έργα εξάλειψε και εξαφάνισε τις πράξεις που έκαναν οι προηγούμενοι άνθρωποι· έτσι, όπου είχαν πέσει οι άνθρωποι, μπόρεσε από κει να τους σηκώσει και να τους διδάξει τον αληθινό Θεό, τον Πατέρα του, όπως και ο ίδιος το είπε: «Ήλθα να ζητήσω και να σώσω τον χαμένο (άνθρωπο)».

Συνέχεια εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=363059>

Από την ιστοσελίδα:

http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/paterikon/a8anasios_megas_logos_peri_enan8rwphse

<https://bit.ly/3iJeCGo>